

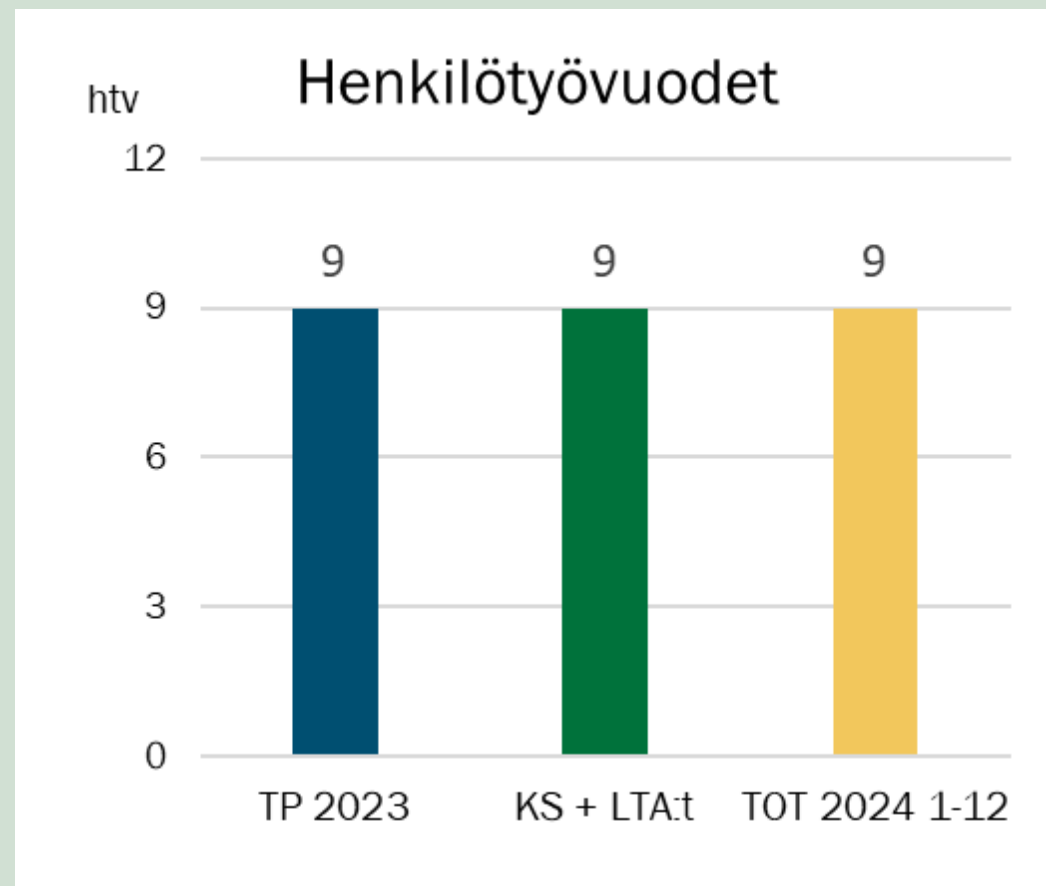
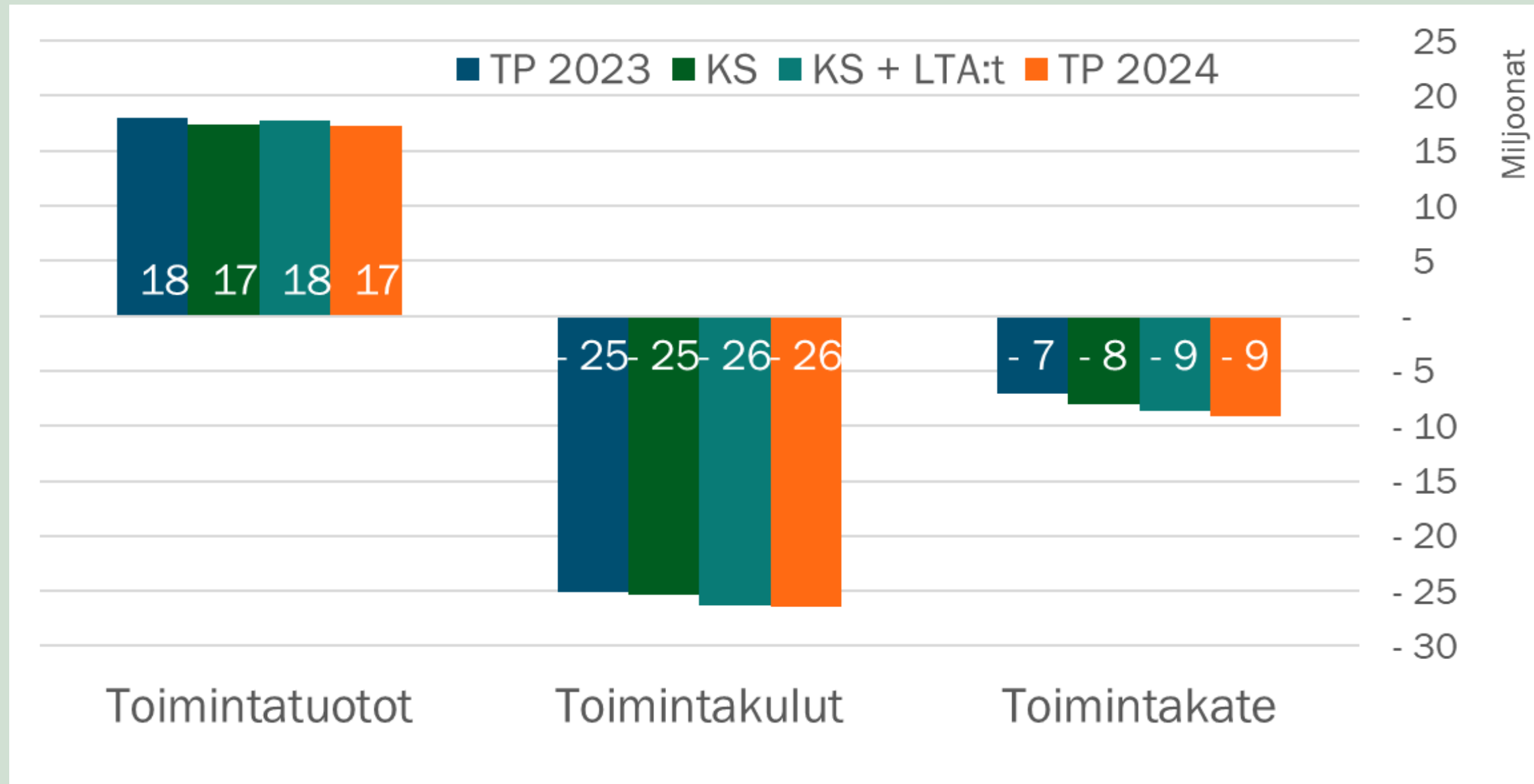
Joukkoliikenne

Seurantaraportti
tammi-joulukuu 2024

Lahden seudun
joukkoliikennelautakunta
18.3.2025

Palvelualuejohtajan katsaus

JOUKKOLIIKENTEEN
MATKAT
7 937 306 kpl
(Vuosiarvio 8,0 milj.)

- Vuonna 2024 tehtiin uusi matkustajamääräennätys. Kasvua vuonna 2023 tehtyyn ennätykseen 2,2 %
- Toimintakate ylittyi vuonna 2024 0,5 milj. euroa
 - Toimintakulut 0,1 milj. euroa yli budjetoidun
 - Toimintatuotot 0,4 milj. euroa alle budjetoidun
 - Lipputulokertymä ja valtionavustuksen taso vaikuttavat tulojen kertymiseen
 - Yhteistoimintatuotot budjetoidun mukaiset
- Mankeleiden lipputulot ylittivät budjetoidut lipputulot 2,3 %
- Henkilöstön määrä
 - 1.1.-12.2. 1 htv suunniteltua pienempi resurssi

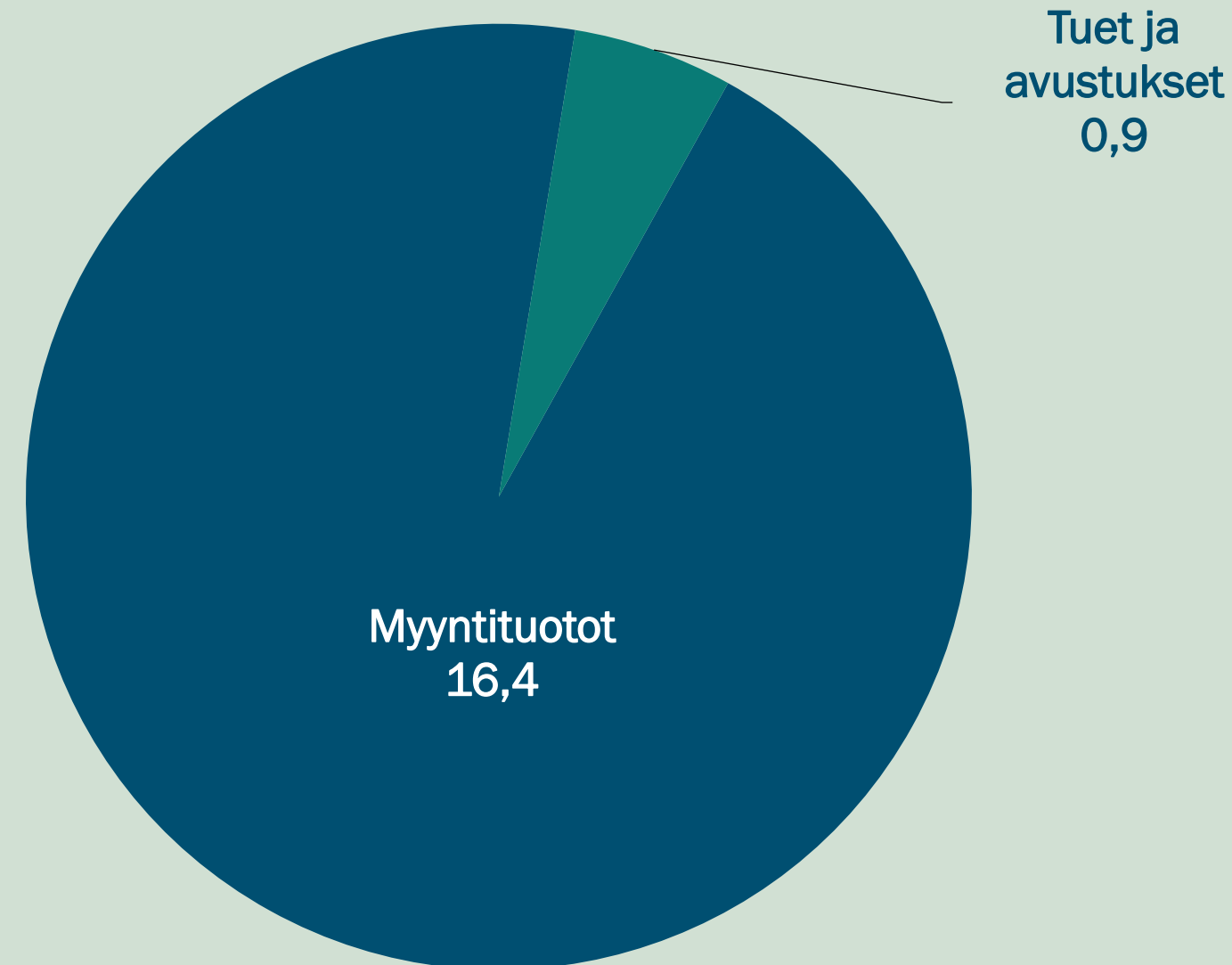
Talouden ennuste ja poikkeamat

TOIMINTATUOTOT

TP 2024

17,31

milj. euroa
(2023: 18,04)

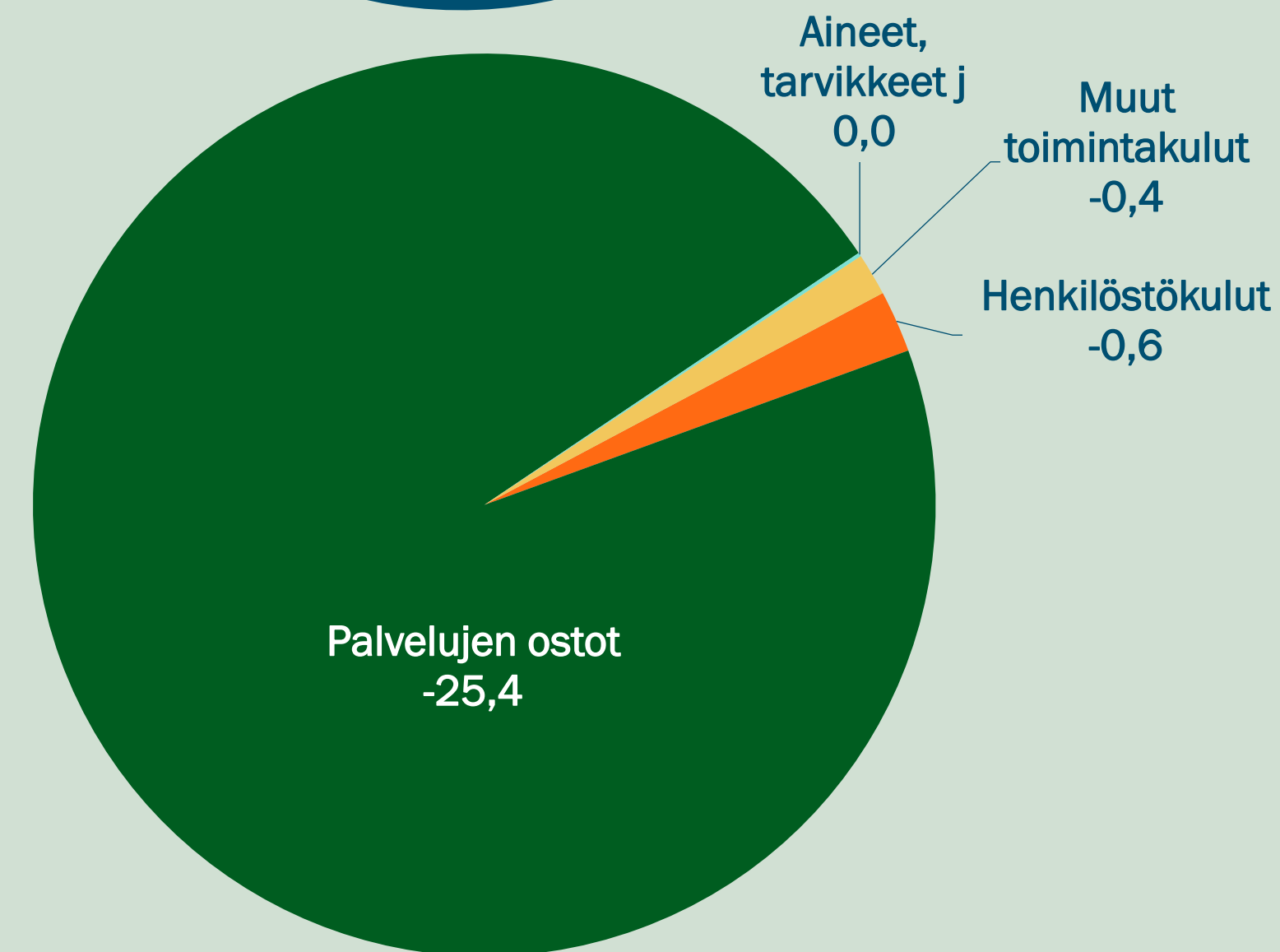

TOIMINTAKULUT

TP 2024

26,46

milj. euroa
(2023: 25,08)

Joukkoliikenteen toimintatuottojen toteuma on -0,4 milj. talousarviota pienempi. Toimintatuottojen alitus johtuu pääosin lipputulojen odotettua pienemmästä kertymästä ja valtionavustuksien arvioitua alemmasta tasosta. Toimintatuottojen toteuma on 17,31 milj.

Toimintakulujen toteuma on +0,1 milj. talousarviota suurempi. Toimintakulujen toteuma on 26,46 milj.

TOIMINTATUOTOT POIKKEAMA

-0,4
milj. euroa

TOIMINTAKULUT POIKKEAMA

+0,1
milj. euroa

Merkittävimmät toimintakulut

Merkittävimmät toimintakulut	TA 2024	Toteuma 1-9	Toteuma-%
Joukkoliikenteen kuljetukset	23 786 900	23 330 817	98,1
Muut palvelut	710 000	767 297	108,1
ICT-palvelut	903 200	961 222	106,4
Asiantuntijapalvelut	78 900	97 036	123,0
Toimistopalvelut	103 000	14 964	14,5
Henkilöstökulut	549 100	587 304	107,0
Markkinointi	97 800	72 646	74,3
Muut toimintakulut	69 400	400 537	577,1

Toiminnan kuvaus

JOUKKOLIIKENTEEEN MATKAT

7 937 306 kpl

(Vuosiarvio 8,0 milj.)

MANKELIEN KÄYTTÖASTE

3,43

(Tavoite 4,0 ajoja/pv/pyörä)

BUSSIEN KÄYTTÖVOIMA 12/2024

Sähkö 23 kpl

Biodiesel 54 kpl

Diesel 26 kpl

(2024 tavoite

Sähkö 23 kpl

Biodiesel 54 kpl

Diesel 26 kpl)

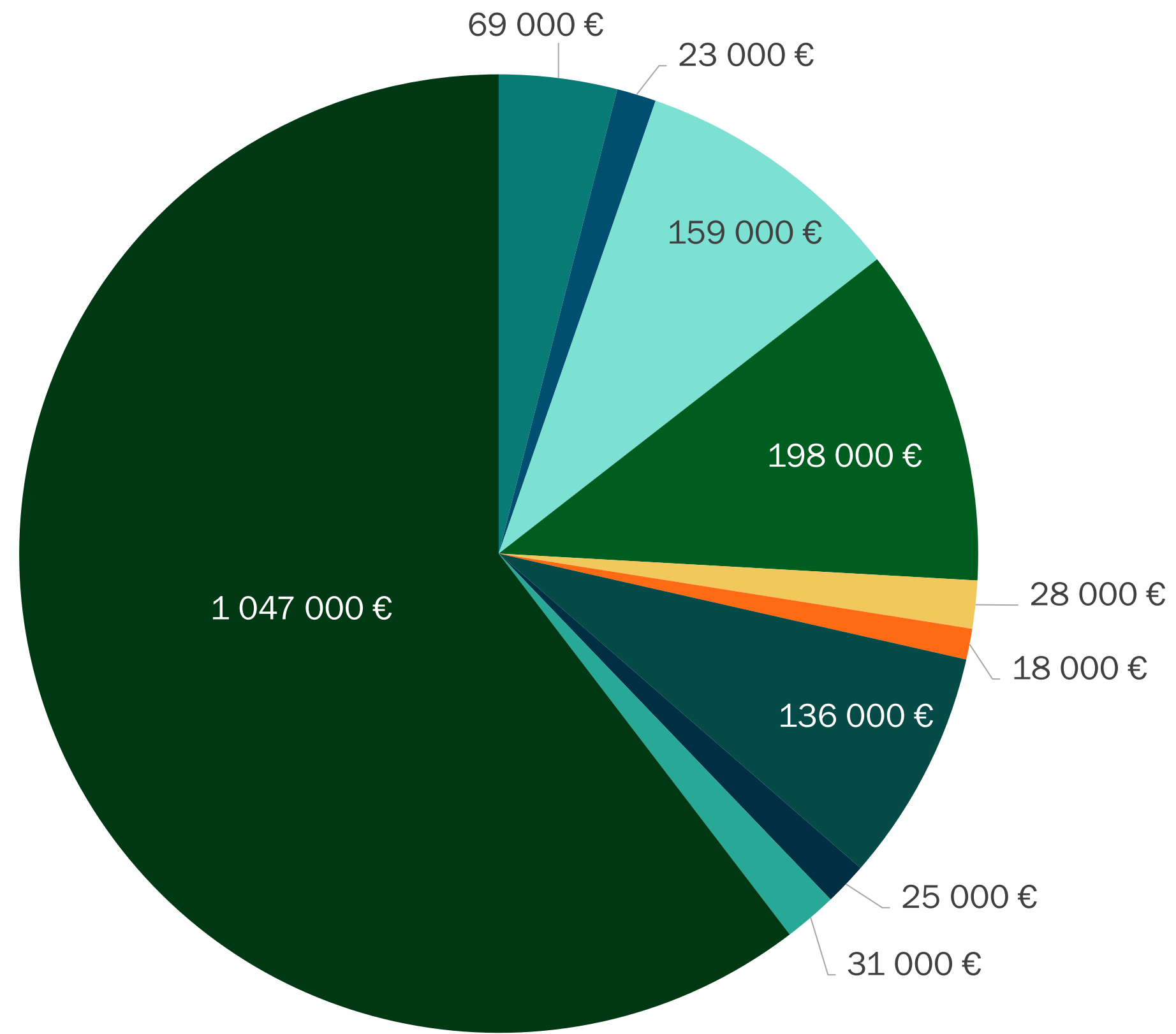
ASIAKASTYYTYVÄISYYS 9/2024

Yleisarvosana 4,02/5

- Vuonna 2024 matkustajamäärät ylittivät vuoden 2023 tason 2,2 %
 - Vuoden ensimmäinen puolisko erittäin hyvä
 - Toisella puoliskolla matkustus hieman laski edelliseen vuoteen nähden
- Lipputulot
 - 0,28 milj. euroa alle budjetoidun
 - Vuoteen 2023 verrattuna lipputulot 0,14 milj. euroa vähemmän
 - Vuonna 2023 tammi-maaliskuussa alv 0%
- Mankeleiden vuokrausten määrä kasvanut vuoden 2023 vastaava ajanjaksoon verrattuna 12 %.
 - Käyttöaste 2024 3,43 ajoa/pyörä/päivä
 - Käyttöaste 2023 2,83 ajoa/pv/pyörä
 - Lipputulot 2,3 % yli budjetoidun

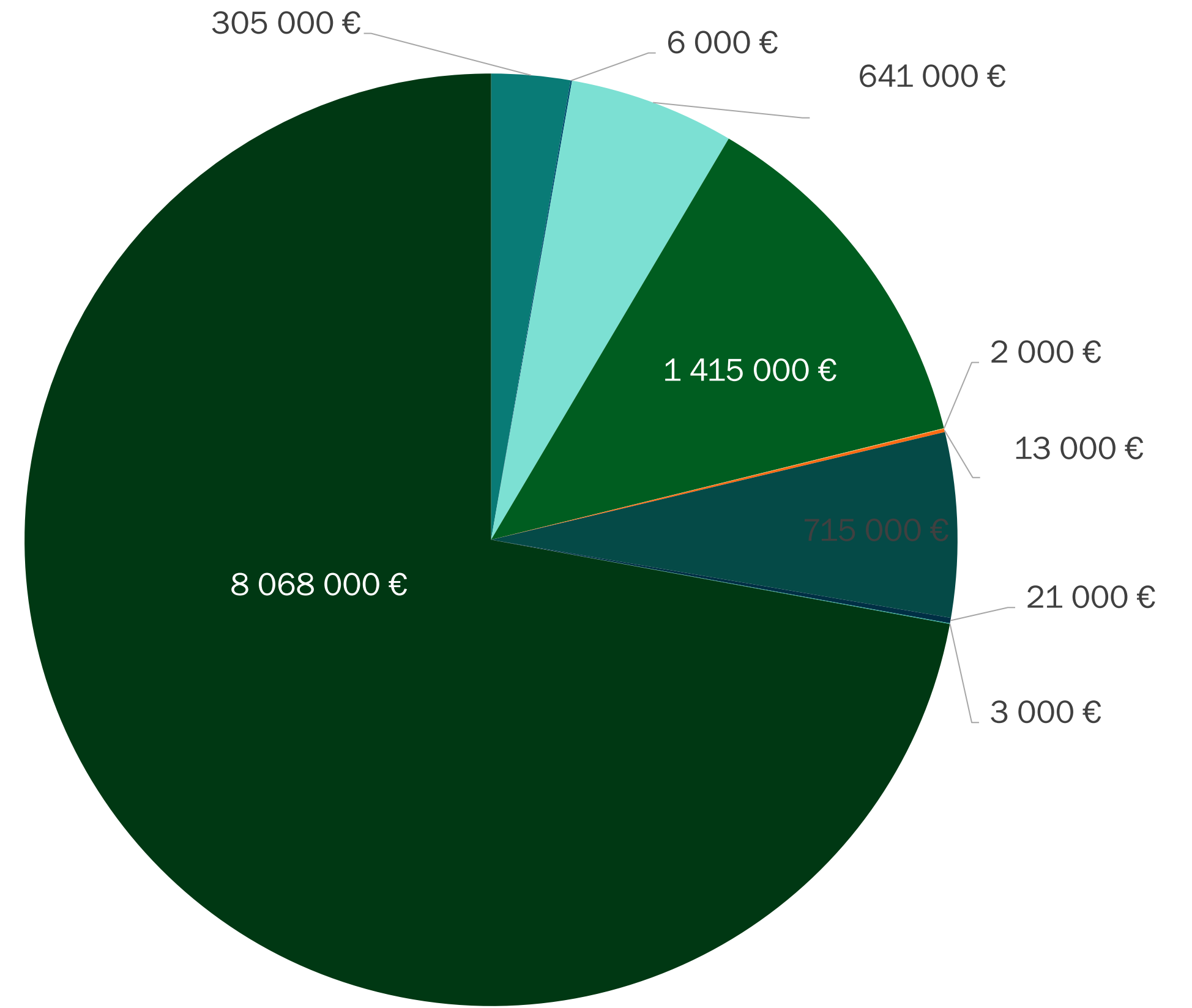
Kuntaosuudet

Toimintakulut TP 2024

- Asikkala
- Hollola
- Orimattila
- Lahden osuus
- Hartola
- litti
- Padasjoki
- Heinola
- Kärkölä
- Sysmä

Liikennöintikulut TP 2024

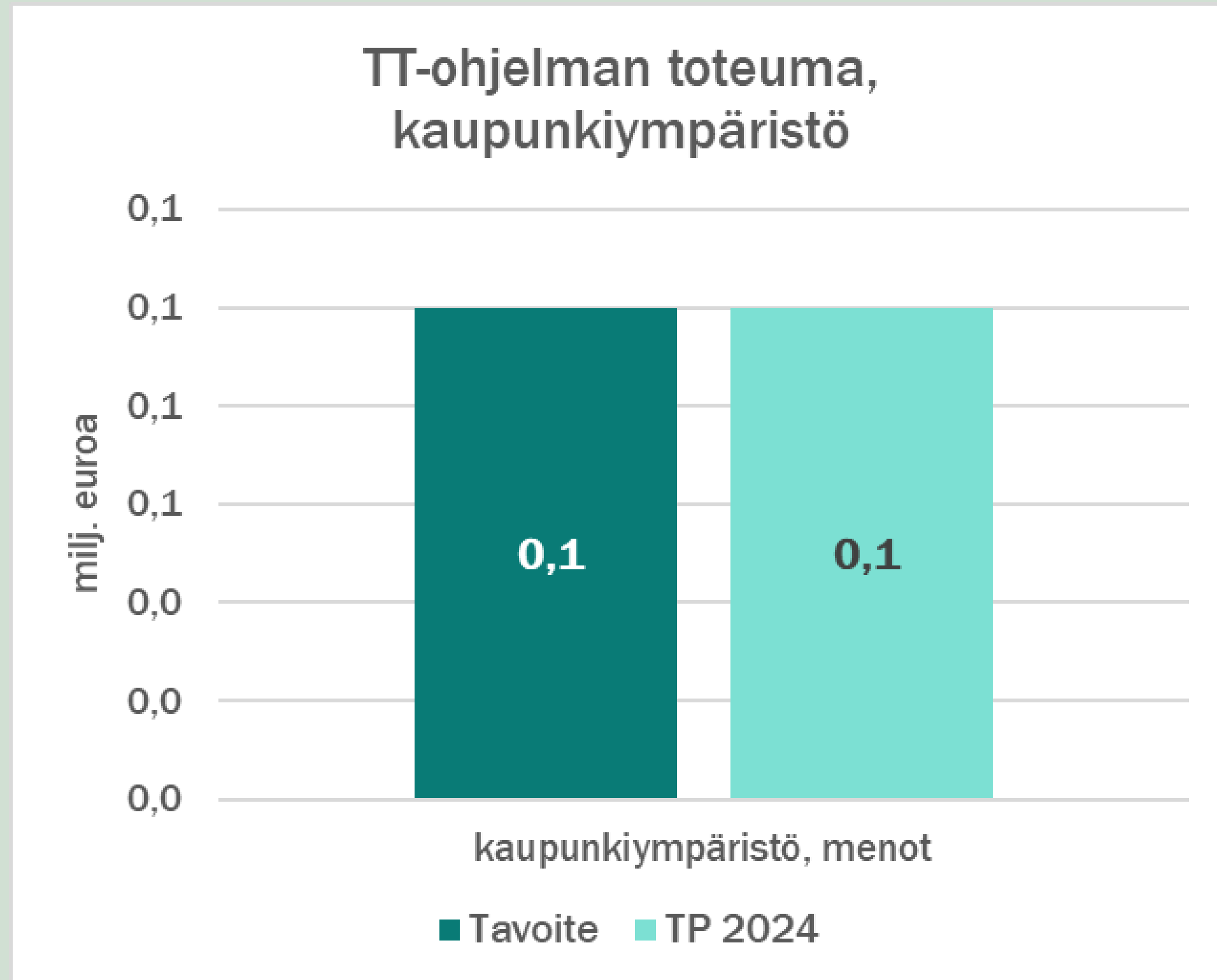

- Asikkala
- Hollola
- Orimattila
- Lahden osuus
- Hartola
- litti
- Padasjoki
- Heinola
- Kärkölä
- Sysmä

Valtionavustukset

- Valtionavustusten taso vuodesta 2024 alkaen 1 450 000 euroa. Lahden osuus noin 930 000 euroa.
- Avustukset edellisinä vuosina
 - 2021 yht. noin 5 milj., josta koronatuen osuus noin 2,5 milj.
 - 2022 yht. noin 4,1 milj., josta koronatuen osuus noin 1,5 milj.
 - 2023 yht. noin 2 milj., koronatukea ei vuonna 2023.

Talouden tasapaino-ohjelma

Menojen vähentäminen

toteuma -0,1 milj. euroa (tavoite -0,1)

- Kaupunkiympäristön palvelualueelle kohdistuu toiminnan ja talouden sopeuttamistavoitteita vuosille 2024-2027 yht. 4,0 milj. euroa
- Vuodelle 2024 asetettuja toimenpiteitä on 0,1 milj. euroa
- Talouden tasapaino-ohjelma toteutui tavoitteen mukaisesti vuonna 2024.

Liitteet

- Talouden toteuman seuranta yksiköittäin
- Strategian kärkihankkeiden toteumat 2024
- Sanastositteet

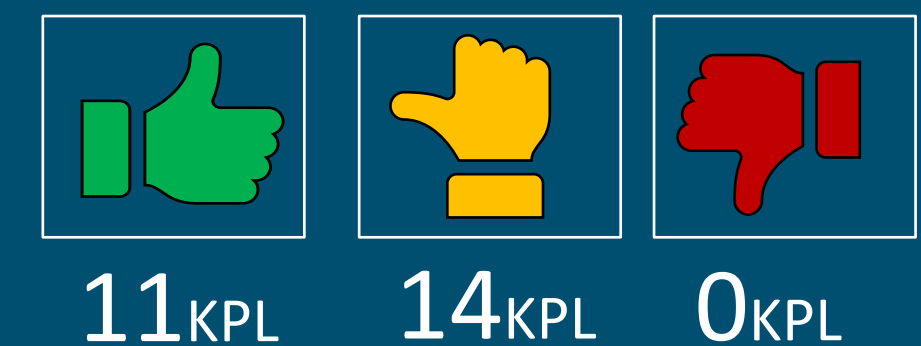
Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

Sitovuusalue	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Tilinpäätös edv.	Toteuman muutos%	Toteuma edv.	TA/TP muutos%
Joukkoliikenne L_7S04							
Tulot	17 721	17 311	97,7	18 043	-4,1	18 043	-1,8 %
Netto	-8 607	-9 149	106,3	-7 039	30,0	-7 039	22,3 %
Menot	-26 328	-26 459	100,5	-25 082	5,5	-25 082	5,0 %

Kärkihankkeiden toteumat 2024

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

- 1. Hiilineutraali Lahti**
- 2. Osaava Lahti**
- 3. Elävä Lahti**
- 4. Hyvinvoiva Lahti**
- 5. Houkutteleva työyhteisö Lahti**

Hiilineutraali Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

	Edistämme uusiutuvia käyttövoimia liikenteessä
	Kehitämme vähäpäästöistä, esteetöntä ja kilpailukykyistä joukkoliikennettä
	Kestävän liikkumisen vuosi 2025, valmistelu
	Vauhditamme siirtymistä kestävään energiaan.
	Kaupunki-infran suunnittelun sekä kaupunki-infran rakentamisen CO2-päästölaskennan kehittäminen.
	Kaavoitamme rakennushankkeita, joissa yhdistämme uudella tavalla hiilineutraaliin rakentamiseen viherrakentamisen
	Edistämme asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä luontolähtöisesti
	Parannamme tapahtumien hiilineutraaliusedellytyksiä.
	Luomme maa-ainesten kiertotalouden toimintamallin periaatteet

Tukee strategian tavoitteita:

- Lahti on hiilineutraali 2025
- Kiertotalous liiketoiminta kasvaa
- Lahtelaiset ovat terveempiä ja liikkuvat enemmän
- Suurin osa uudesta rakentamisesta sijoittuu kestäville kaupunkirakenteen vyöhykkeille
- Luonnon monimuotoisuus vahvistuu???

Hiilineutraali Lahti

Tavoitteet toteutuivat

Tavoitteiden toteutuivat osittain

Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Edistämme uusiutuvia käyttövoimia liikenteessä (sähkö, vety, kaasuu). (koha+kymp)</p> 	<p>LÄHTÖ: - Kaupungin hallinnoimassa katutilassa ei ole yhtenäistä käytäntöä latauspisteiden sijoittamisessa. TAVOITE: - Katutilassa toteutettava kestävien käyttövoimien latausstrategia on laadittu. Kaupungin kiinteistöjen latausmahdollisuudet muille kuin autoille</p>	<p>Latausstrategia laadittu, kyllä/ei - Sähköpyörien lataus- ja säilytysmahdollisuuksia parannettu, kyllä/ei</p>	<p>Toimijat eivät tavoita julkisia pisteitä.</p> <p>Tekniset riskit sähköverkon saatavuuden tai muiden toiminnallisten rajoitteiden osalta.</p>	<p>Latausstrategia valmistelussa. - Kartoitettu kaupungin ydinkeskustan alueelta kadunvarsilataukselle sopivat paikat. - Selvitetty Lahti Energian sähköliittymän nykytilanne näillä paikoilla. - Pysäköinti- ym. ehdot valmistelussa - Kilpailutuksen valmistelua tehty</p> <p>Kempowerin kanssa keskusteltu ja alustavasti sovittu pilottikohteista.</p> <p>Sähköpyörien latausmahdollisuuksia ei ole toteutettu. Matkakeskukseen avattu lukittu, videovalvottu ja kulunvalvonnalla varustettu pyörätalli.</p> <p>Tilakeskuksen kiinteistöjen pysäköintipaikkojen latausinfra rakentaminen ja käyttöönotto on toteutunut pääosin aikataulun mukaan. Latausinfra on rakennettu kohteittain vähintään lainsäädännön tasoon,.</p>
<p>Kehitämme vähäpäästöistä, esteetöntä ja kilpailukykyistä joukkoliikennettä (kymp)</p> 	<p>TAVOITE: - Matkustajamäärien ja lipputulosten kasvattaminen vähintään 10 % yli koronapandemiaa edeltävän tason. - Lippu- ja maksujärjestelmän kehittäminen. - Päästöttömien, vähäpäästöisten ja esteettömien ajoneuvojen lisääminen Lahden sisäisessä sekä seutuliikenteessä, samalla kustannuksia laskien.</p>	<p>- Kestävien kulkumuotojen osuus - Matkamäärien kehitys - Lipputulosten kehitys - Linja-autojen määrä käyttövoimittain - Matalan tai puolimatalan kaluston määrä</p>	<p>Talospaineiden vaikutukset suunnitelmalliseen kehittämiseen > vaikutukset liikenteen tarjontaan ja hinnoitteluun. Seudullinen yhteinen tahtotila ja resurssit. Edellytyksenä sitoutuminen nykyistä pidempiin sopimuksiin erityisesti seutuliikenteessä. Soveltuvan kaluston toimittajien määrä ja toimitusajat.</p>	<p>Markkinoinnin budjettia on kasvatettu vuoden 2024 osalta aiempaan verrattuna. Markkinoinnissa korostuu erityisesti LSL 10v juhlavuosi, joka on markkinoinnin kärki vuonna 2024.</p> <p>Matkustajamäärät kasvoivat vuonna 2024 noin 6 % vuoteen 2019 verrattuna. Matkustuksen kasvu oli voimakkaimmillaan vuoden alkupuoliskolla ja laantui hieman vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Saman suuntainen trendi oli huomattavissa myös muilla kaupunkiseuduilla. Lipputulot on kasvanut vuodesta 2019 vuoteen 2024 6,7 % (11 380 000 -> 12 150 000)</p> <p>Tällä hetkellä LSL:n liikenteessä on busseja seuraavasti: 23 sähköbussia, 56 biodieselbussia ja 23 dieselbussia eli yhteensä 102 bussia. Busseista 81 on matalalattiabusseja.</p> <p>Vuonna 2024 kilpailutettiin tai aloitettiin kilpailutus kolmesta kohteesta. Kesällä 2024 kilpailutettiin yhdeksän linja-auton kohde ja se liikennöidään elokuusta 2025 alkaen täysin päästöttömästi (sähkökalusto). Vuoden 2024 lopulla käynnistettiin kahden liikennöintikokonaisuuden kilpailutus. Suuempi 26 linja-auton kohde tullaan liikennöimään kesäkuusta 2026 täysin päästöttömästi (sähkö- tai vetykalusto). Pienemmässä 12 linja-auton kohteessa päästövoimaksi sallitaan biodiesel. Kilpailutus ratkeaa helmikuussa 2025. Kesäkuusta 2026 alkaen LSL:n liikenteessä on vähintään 57 päästöttömää ajoneuvoa, joka on hieman alle 60 % kaikesta liikenteestä. Lisäksi Hollolan ja Orimattilan niin sanottuja koululinjoja lukuunottamatta kalusto on kesäkuusta 2026 alkaen esteetöntä matalalattiakalustoa.</p> <p>Sähkökaluston osuus laskee vuoden 2024 helmikuussa väliaikaisesti puretun liikennöintisopimuksen vuoksi. Väliaikaiseen sopimukseen ei ollut mahdollisuutta saada sähkökalustoa sopimuksen lyhyen pituuden vuoksi.</p>

Hiilineutraali Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

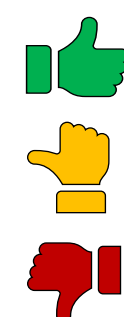
TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Kestävän liikkumisen vuosi 2025, valmistelu (Kymp + koha + sivi)</p> 	<p>LÄHTÖ: - Liikennesektorilla tarvitaan merkittäviä päästövähennyksiä.</p> <p>TAVOITE: - Valmistellaan ilmasto-ohjelmaan kirjattu kestävän liikkumisen vuosi laajassa yhteistyössä. - Teemavuonna toteutetaan erilaisia kokeiluja sekä viestintää asukkaille kestävän liikkumisen edistämiseksi.</p>	<ul style="list-style-type: none">- Suunnitellut toimenpiteet- Toimenpiteiden arvioitu vaikuttavuus	<p>Aikataulu, päätöksentek</p> <p>o</p>	<ul style="list-style-type: none">- Tukihankkeelle saatu 2/2024 ulkopuolista rahoitusta 150 000€ (Kestävän liikenteen pilotit Päijät-Hämeessä, KELPO),- Projektipäällikkö aloittanut 4/2024, mikä vahvistaa ympäristökehityksen liikenneasiantuntemuksen henkilöstöresurssia 2htv.- Tukiraha mahdollistanut Kestävän liikkumisen asiantuntijan palkkakustannusten osittaisen kattamisen- Toteuttamissuunnitelman laadinta aloitettu laajassa yhteistyössä kaupungin sisällä.- Ohjaus- ja suunnittelutyöryhmät koottu ja kokoontuneet molemmat keväällä.- Yhteistyö aloitettu valittujen kumppanioppilaitosten (3kpl) kanssa liittyen kestäväan koulumatkaliikkumiseen- Sidosryhmätyö aloitettu - Teemavuoden valmistelua tukeva KELPO-hanke käynnistynyt. Toimenpidekohteita on tunnistettu. - Saatu hallitusohjelman liikunnallinen elämäntapa kehittämisavustus. Hanke aloitettu.- Sivistyspalveluissa on osallistuttu kestävän liikkumisen vuoden valmisteluun.
<p>Vauhditamme siirtymistä kestäväan energiaan. (koha+kymp)</p> 	<p>LÄHTÖ: - Ilmasto-ohjelma on päivitetty ja päästövähennyksille on kiristystarve.</p> <p>TAVOITE: Hiilineutraali Lahti 2025</p> <ul style="list-style-type: none">- Tilakeskus: Kiinteistöjen käyttämä sähkö on hiilineutraalia vuonna 2025.- Kaikissa hankkeissa, missä se on taloudellisesti ja teknisesti mahdollista, rakennetaan aurinkopaneelijärjestelmä.- Energiatehokkuus, KETS-sopimuksen mukaiset säästötavoitteet.- Laaditaan hiilineutraalin rakentamisen suunnitelma.	<ul style="list-style-type: none">- Päästövähennykset- Uusiutuvan energian tuotanto- Energiatehokkuus- O-energiarakennusten määrä	<p>Sähkön hinta</p>	<p>Aurinkovoiman tuotannon selvityskohteet valmisteltiin Lahden yleiskaava 2035 –ehdotukseen, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 9.12.2025 tavoiteaikataulun mukaisesti. Lahden yleiskaavan 2035 lainvoimaistumisen aikataulusta ja laajuudesta tiedetään tarkemmin alkuvuodesta 2025 valitusajan päättymisen jälkeen.</p> <p>Aurinkovoimaloiden kaavallisten edellytysten tarkempi jatkotarkastelutyö käynnistettiin vuonna 2024 yhdessä Lahti Energian kanssa. Työ ei ole edennyt tavoiteaikataulun mukaisesti, vaan on vielä käynnissä, valmistuen kevään 2025 aikana.</p> <p>Koksikatu 8 / Ren-Gas Oy:n kaava sai lainvoiman 19.3.2024. Edellytys investointipäätökselle.</p> <p>Sähkönhankinnan kilpailutus on toteutettu kahtena erillisenä kilpailutuksena kaupungin omat kohteet ja oma sähkön käyttö sekä konserniyhtiöt omana.-Kaupungin käyttämä sähkö on hiilineutraalia vuonna 2025. Kiinteistöjen lämmitysenergia on ollut jo hiilineutraalia kaukolämpökohteiden osalta. Kaikissa uudis- ja perusparannushankkeissa, missä on mahdollista rakennetaan aurinkopaneelijärjestelmä. O-energiarakennuksia ei ole.</p>

Hiilineutraali Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Kaupunki-infran suunnittelun sekä kaupunki-infran rakentamisen CO2-päästölaskennan kehittäminen. (kymp)</p> 	<p>LÄHTÖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytettävää infrarakentamisen ilmastovaikutusten arviointimenetelmää ei ole määritelty ja päästölaskenta ei sisälly suunnittelutoimeksiantoihin. - Infrarakentamisen vähähiilisyiden hankintakriteereitä ei ole käytössä. <p>TAVOITE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käytettävä infrarakentamisen ilmastovaikutusten arviointimenetelmä on määritelty. - Päästölaskenta sisältyy kaupunki-infran suunnitteluhankkeisiin. - Kaupunki-infran rakennuttamisessa käytetään vähähiilisyiden hankintakriteereitä. 	<ul style="list-style-type: none"> - Infrarakentamisen ilmastovaikutusten käytettävä arviointimenetelmä määritelty, kyllä/ei - Ilmastovaikutusten arvioinnin sisältävien kaupunki-infran suunnittelutoimeksiantojen osuus kokonaismäärästä - Kaupunki-infran vähähiilisyiden hankintakriteereitä sisältävien urakkahankintojen osuus kokonaismäärästä 	<p>Resurssit, osaaminen, suunnittelu- ja rakennuttamisvaiheen kustannusten nousu</p>	<p>Kartoitettu valtakunnallista tilannetta käytössä olevista infrarakentamisen vähähiilisyiden arviointimenetelmistä ja niiden kehitystilanteesta, jotta valittava ja käytettävä menetelmä olisi mahdollisimman yhdenmukainen.</p> <p>Kerätty tietoa muissa kaupungeissa käytössä olevista hankintakriteereistä</p> <p>SYKE:n ja Väyläviraston laatimaa Infrarakentamisen vähähiilisyiden arviointimenetelmän käytön pilotointi sisällytetty Elokuussa alkaneessa Pippo E-alueen suunnitteluun. Mittarin arvo: 1 kaupunki-infran suunnittelutoimeksianto, johon sisällytetty ilmastovaikutusten arviointia</p> <p>Kehitetty urakkaohjelmaan kirjaus vaahtolasimurskeen tuotevaiheen päästökriteeristä, joka ohjaa urakan materiaalihankintaa vähäpäästöisempään vaihtoehtoon. Varsinainen urakka, jossa tätä sovelletaan toteutuu vasta 2025. Mittarin arvo: 0 urakkahankintaa, johon sisällytetty vähähiilisyiden hankintakriteereitä</p>
<p>Kaavoitamme rakennushankkeita, joissa yhdistämme uudella tavalla hiilineutraaliin rakentamiseen viherrakentamisen (kymp)</p> 	<p>LÄHTÖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lahdessa ei vielä ole kaupunkisuunnittelussa ja kaavoituksessa käytössä viherkerroin-työkalua. - Kaavan ilmastovaikutusten arviointityökalu on valmistumassa AVA-hankkeessa, jossa Lahti mukana. - Lahti on myös mukana hankkeessa, jossa kehitetään alueellista viherkerrointa. <p>TAVOITE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Viherkerroin käyttöä on pilotoitu. - Kaavan ilmastovaikutusten arviointityökalu on hyödynnetty. 	<p>Viherkerroin käyttöä on pilotoitu 1-2 asemakaavahankkeessa</p> <ul style="list-style-type: none"> - AVA-työkalu on hyödynnetty 1-2 asemakaavahankkeessa 	<p>Osaaminen. Projektien aikataulut.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - AVA-työkalun käyttöönotto meneillään. Koelaskenta tehty Niemen Polttimon asemakaavaan. - Viher-määräystä kokeiltu Koskikatu 8:n kaavassa (lainvoimainen) ja Niemen Polttimon kaavaan tehdään viherkerrointarkastelu. - Huom! Viherkerroinvaatimus sis. uuteen rakennusjärjestykseen. - TY:n diplomityö viherarkkitehtuurin aihepiiristä valmistumassa toukokuussa. - Yksi asiantuntija asemakaavoituksesta osallistui kesäyliopiston viherrakenne-koulutukseen syksyllä 2024.

Hiilineutraali Lahti

Tavoitteet toteutuivat

Tavoitteiden toteutuivat osittain

Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Edistämme asukkaiden hyv inointia ja terveyttä luontolähtöises ti: Luontoaskel terveyteen –ohjelman toteutus (sivi+koha+kymp)</p> 	<p>TAVOITE:</p> <ul style="list-style-type: none">- Luontoaskel terveyteen –ohjelman toteutus etenee.- Seuraava kestävyystavoite, luontopositiivinen kaupunki, laaditaan kumppanuushankkeessa.- Lahden luontojalanjäljen laskentatieto ja toimenpiteet jalanjäljen pienentämiseksi. Luontopositiivisen elämän vahvistaminen.- Verkostojen kanssa yhteistyön tiivistäminen.	<p>Yhteisten toimenpiteiden/projektien määrä</p> <ul style="list-style-type: none">- Tavoite asetettu, kyllä/ei- Lahtelaisten käsitys luontopositiivisesta elämästä ja siihen liittyvistä toimista	<p>Sidosryhmätyötä on vaikea ennakoida. Rahoituksen puute estää toimenpiteitä.</p>	<p>Yhteiset projektit Luontoaskel terveyteen –teemalla 3 kpl/Maistuva ilmatoruoka – hanke on toteutettu, One Health 4 Cities on käynnissä ja OneHealthGov – hankehakemus on tehty ja rahoituspäätös saatu. Luontojalanjäljen laskenta tehty. Luontotavoite on määritelty: Luontopositiivinen Lahti 2030. Lahtelaisten käsitystä luontopositiivisuudesta ei ole selvitetty. Luontoaskel terveyteen –ohjelman toteutus raportoidaan säännöllisesti ohjelman ohjausryhmälle. Luontoaskel terveyteen –ohjelman päivytyö tehtiin loppuvuodesta. Päivitetyt ohjelman vahvistaminen tapahtuu vuoden 2025 ensimmäisessä ohjausryhmässä.</p> <p>Kaupunkipuulinjaus on hyväksytty (KYLA). Viheralueohjelma on hyväksytty (KYLA).</p> <p>Päiväkotien pihakonsepti valmisteltu Tilakeskuksen kanssa.</p> <p>Museotoiminnan hiilijalanjäljen laskeminen LAB-yhteistyössä.</p>
<p>Parannamme tapahtumien hiilineutraaliusedellytyksiä.</p> <p>(koha+sivi+kymp)</p> 	<p>TAVOITE:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kehitetään tapahtumiin saapumista kestävillä kulkumuodoilla: Aktiivinen yhteistyö LSL ja sivistyksen yksiköiden kanssa.- Parannetaan tapahtumien vastuullisuutta kehittämällä neuvontaa ja ohjausta sekä tapahtumien jätehuoltoa.	<ul style="list-style-type: none">- Tapahtumien hiilijalanjälkilaskuri käytössä niissä tapahtumissa, jotka saavat kaupungilta avustusta, kyllä/ei	<p>Monta eri tahoja toteutuksessa</p>	<p>LSL:n osalta tapahtumalipun käytön edistämiseen ei ollut resurssi vuoden 2024 aikana. LSL osalta tavoite ei siis toteutunut.</p> <p>Hiilijalanjälkilaskuria hiotaan edelleen yhteistyössä tapahtumien ja ympäristökehityksen kanssa. Valtion suunnalta on saatu vihjeitä, että tapahtumiin liittyen joku muu malli olisi toimivampi kuin hiilijalanjälkilaskuri, mutta siitä ei ole tullut vahvistuksia. Tapahtumien kumppanuuteen tullaan sitomaan ympäristövaikuttavuutta, mutta hiilineutraalius on vielä liian abstraktilla tasolla. Tapahtumien ympäristöopas päivitettiin ja käännettiin myös englanniksi. Jätehuollon parantamisen mahdollisuuksista käytiin keskusteluja, uudet lajittelumääräykset huomioitu.</p> <p>Orkesterin ja LSL:n yhteistyötä pyritään pilotoimaan kaudella 2024-2025 joidenkin konserttien yhteydessä.</p> <p>Päiväkotij- ja perhepäivähoitoryhmät hyödynsivät LSL:n lippuetua käydessään Lahden Lasten Talvikarnevaalien tapahtumissa. Jatketaan yhteistyötä vuoden 2025 festivaalia suunniteltaessa.</p> <p>Hiilineutraalit liikuntapaikat (jalkapallokenttien lämmitys)</p>

Hiilineutraali Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Luomme maa-ainesten kiertotalouden toimintamallin periaatteet ja valmistelemme maa-ainesten kiertotaloustoiminnan palvelukokonaisuuden hankinnan. (kymp)</p> 	<p>LÄHTÖ: - Yhteisiä toimintamallin periaatteita ei ole.</p> <p>TAVOITE: - Toimintamallin tavoitteet ja periaate määritelty. Maa-ainesten kiertotaloustoiminnan palveluihin kilpailutettu osaava puitesopimuskumppani.</p>	<p>Toimintamallin tavoitteet ja periaatteet dokumentoitu, kyllä/ei</p> <p>- Maa-ainesten kiertotaloustoiminnan palvelukokonaisuus käytettävissä, kyllä/ei</p>	<p>Löytyykö yhteinen tahtotila ja sitoutuminen uuteen toimintamalliin</p> <p>Toimintamallin käyttöönoton kustannusvaikutukset</p>	<p>Kerätty tietoa muissa kaupungeissa käytössä olevista maa-ainesten kiertotalouden toimintamalleista ja siihen liittyvistä palvelukokonaisuuksista ja pidetty muiden kaupunkien Massakoordinaattoreiden/kiertotalousasiantuntijoiden kesken palaveri massatietokantojen tilanteesta.</p> <p>Pyydetty tarjous ja esittely massatietopankista ja kahden vuoden pilotista. Hinta kallis, hankintaa ei toteutettu.</p> <p>Toimintamallia ei ole luotu, eikä palvelukokonaisuuden hankintaa toteutettu. Ei edellytyksiä ilman massatietopankkia.</p> <p>UUMA 5-ohjelman puitteissa päätetty kehittää massadatan virtaamisen vakiointia ja massatiedon yhdenmukaistamista. Yhteiskehitystyö aloitettu ja osallistumme siihen.</p>

KYMP

Osaava Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

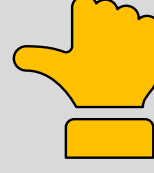
	Lahden korkeakoulukampuksen ja opiskelija-asuntojen tulevaisuuden suunnitelmien laatiminen (sijainti, investoinnit, palvelut jne.).
	Houkuttelemme uusia yrityksiä, turvaamme nykyisten yritysten laajennusmahdollisuudet ja systematisoimme kaupungin yritysysteistyötä.
	Kasvatamme ja varmistamme monipuolisen asuin- ja yritystonttitarjonnan riittävyyden pitkällä aikajänteellä.
	Pippon alueen III-vaiheen käynnistäminen.

Tukee strategian tavoitteita:

- Yritysten ja työpaikkojen määrä kasvaa
- Yrittäjien arvio elinkeinopolitiikasta paranee
- Yritysten investoinnit lisääntyvät Lahden alueella
- Lahdessa on korkeakouluopiskelijoita 8500 hlöä v. 2026 ja 10 000 hlöä v.2030
- Lahden koulutustaso nousee
- Työllisyys kehittyi positiivisesti
- Osaavan työvoiman saatavuus parantuu

Osaava Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Houkuttelemme uusia yrityksiä, turvaamme nykyisten yritysten laajennusmahdollisuudet ja systematisoimme kaupungin yritysyritystyötä. (Kymp + Koha)</p> 	<p>TAVOITE:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kehitetään yritysmarkkinointia.- Kartoitamme kasvuyritykset, joiden kanssa kasvusopimus on realistista laatia.- Yhteistyö / kasvusopimusten laadinta avainyritysten kanssa. Yhteistyön kehittäminen LADEC:n kanssa.- Tavoitteena myös kehittää kasvusopimukseen kirjattua yhteistyömallia, jonka avulla kaupunki pyrkii auttamaan yrityksiä niiden merkittävässä osaajatarpeissa	<ul style="list-style-type: none">- Markkinointiaineisto päivitetty- Kasvusopimuskumppaneiden kartoitus tehty- Kasvusopimusten lukumäärä- Yritysyhteistyölle laadittu vuosisuunnitelma- Yhteistyömalli luotu ja toiminnassa	<p>Toteuma ei täysin omissa käsissä.</p> <p>Yritysyhteistyön kehittämiseksi on vuonna 2023 pyritty saamaan hankerahoitusta eri kanavista, mutta tässä ei ole onnistuttu, koska kyseessä ensisijaisesti kaupungin oman sisäisen toiminnan kehittäminen. Kaupungin omat elinkeinopalveluiden resurssit erittäin niukat (1hvt) ja toiminnan kehittämiseksi olisi painetta rekrytoida vuorovaikutussuunnittelija/ kumppanuuskoordinaattori, jotta kaupungin yritysyritystyötä saadaan vahvistettua ja kasvusopimuksissa sovittua käytännön yhteistyötä on mahdollisuus toteuttaa hyvin.</p> <p>Hanke edellyttää Ladecin resurssointia, jota ilman hanke ei etene.</p>	<p>LADECin ilmettä www-sivuilla yhtenäistetty kohti Lahden brändiä.</p> <p>Kasvusopimuskumppaneiden kartoitus käynnistetty ja kriteeristöä rakennetaan yhdessä Kaupunkiympäristön palvelualueen kanssa. Kasvusopimuksia on voimassa 2 kappaletta ja yhden toimialakohtaisen kasvusopimuksen valmistelu on käynnissä.</p> <p>Yritysyhteistyösuunnitelma vuodelle 2024 käsiteltiin ETJ:ssä joulukuussa 2023 ja suunnitelma toteutui pienin muutoksin.</p> <p>Yhteistyötä nykyisten kasvusopimuskumppaneiden kanssa edistetty neuvotteluin ja toimenpitein.</p>
<p>Kasvatamme ja varmistamme monipuolisen asuin- ja yritystonttitarjonnan riittävyden pitkällä aikajänteellä (Kymp)</p> 	<p>TAVOITE:</p> <ul style="list-style-type: none">- Yritystonttitarjonnan (myös suuryritykset) kasvattaminen ja monipuolistaminen.- Laaditaan vuonna 2023 laadittua elinkeinoelämän alueselvitystä hyväksi käyttäen tonttitarjonnan toteutusohjelma konkretisoimaan yleiskaavan ja Asunto- ja maapoliittisia linjauksia sekä tavoitteita. Ohjelma sisältää mm. alueiden hankinta-, kaavoitus- ja toteutusaikataulutuksen.	<ul style="list-style-type: none">- Tonttitarjonnan toteutusohjelman (Latu) I-versio valmis vuoden 2024 aikana, kyllä/ei - Itäisen Lahden yritysalueen yleissuunnitelmatasoinen tarkastelu on laadittu ja johtopäätökset etenemisestä on tehty, kyllä/ei - Pippon laajennusalueen asemakaava on lainvoimainen ja alueen esi- ja katurakentamisen suunnittelu on käynnissä, kyllä/ei	<p>Rekrytoinnin onnistuminen. Riittävien resurssien varaaminen hankkeen valmisteluun asiantuntijoilta.</p>	<p>Henkilö valittu vetämään hanketta. Jäi välittömästi valinnan jälkeen vanhempainvapaalle. Tämä hidasti hanketta.</p> <p>Lahden suunta -työn 2021-2025 osana laadittiin Yleiskaavan toteutusohjelma, jossa aikataulutettiin yleiskaavan rakentamattomien alueiden suunnittelua neljään koriin vuosille 2026-2035. Työ valmistuu helmikuussa 2025 ja sitä hyödynnetään tarkemman maankäytön toteutusohjelman laatimisessa.</p> <p>Nastola-Uusikylä radanvarren alue: Selvitystyön käynnistymisestä ilmoitettiin Kaavoituskatsauksessa 2024 (Lahtinen). Selvityksen laatiminen eteni vuoden 2024 aikana projektisuunnitelman mukaisesti. Työ valmistuu tammikuussa 2025.</p>

Osaava Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Pippon alueen III-vaiheen käynnistäminen (Kymp)</p> 	<p>TAVOITE: Alueen III-vaihe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asemakaavan laadinta vähintään ehdotusvaiheeseen. - Esirakentamissuunnitelman laadinta kilpailutusvalmiuteen kustannusarvioineen. - Syntyvien maamassojen optimointi 	<ul style="list-style-type: none"> - Asemakaava ehdotusvaiheeseen, kyllä/ei - Esirakentamisen urakkaohjelma tehty ja suunnitelma kilpailutusvalmis, kyllä/ei 	<p>Mahdolliset kaava- ja konsulttien kilpailutusvaiheen valitukset. Taloudellisten resurssien riittävyys. Henkilöresurssien riittävyys.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pippon II-vaiheen asemakaavan muutos on edennyt ehdotusvaiheeseen. - Pippon III-vaiheen asemakaavan luonnosvaiheen kuuleminen pidetty. Pippon III-vaiheen tasaus- ja hulevesisuunnitelman laadinta käynnistetty. Laatiminen osoittautui oletettua haasteellisemmaksi suurista korkeuseroista johtuen. - Esittely päättäjille ja jatkosta sopiminen kevään 2025 aikana.
<p>Lahden korkeakoulukampuksen ja opiskelija-asuntojen tulevaisuuden suunnitelmien laatiminen (sijainti, investoinnit, palvelut jne.) (Koha + kymp)</p> 	<p>LÄHTÖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lahden korkeakoulukampus sijaitsee Niemessä ja opiskelija-asumista on eri puolilla kaupunkia. Opiskelijamäärät ovat vahvassa kasvussa. <p>TAVOITE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - On tarpeen selvittää sidosryhmäyhteistyössä, miten kampusratkaisut toteutetaan tulevaisuudessa ja miten kasvavan opiskelijamäärän asuntotarpeita palvellaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Kampussuunnitelma laadittu, kyllä/ei - Opiskelija-asuntosuunnitelma laadittu, kyllä/ei 	<p>Kampussuunnitelmiin ja asumiseen liittyen on olemassa monenlaisia toiveita ja näkökulmia. Näiden yhteensovittaminen on haastava tehtävä ja vaatii työtä ja mm. konserniyhtiöiden ja korkeakoulujen sitoutumista. Kehittämistyötä ja mahdollisia investointeja haastaa myös kaupungin talous ja niukat resurssit.</p>	<p>Vuonna 2024 on tehty selvitystöitä liittyen kampuksen tulevaisuusratkaisuihin yhteistyössä kaupunkiympäristön ja elinvoiman palvelualueiden sekä korkeakoulujen kesken. Kaupunkiympäristö vetoisesti käynnistettiin myös opiskelija-asumisen strategiatyöskentely, jossa on ollut mukana monia eri toimijoita.</p> <p>Strategiaa on työstetty pienryhmissä mutta ei ole edennyt aikataulussaan. Saadaan valmiiksi kevään 2025 aikana.</p> <p>Paavolan päiväkodin asemakaavan muutoksen yhteydessä tutkitaan mahdollisuutta opiskelija-asumiselle viereiselle tontille Saimaankatu 23:een. Asemakaava valmistuu 2025.</p>

KYMP

Elävä Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

	Edistämme monitoimiareenan toteutusta
	Vauhditamme hotelli-investointeja
	Kehitämme keskustaa

Tukee strategian tavoitteita:

- Vierailijoiden lkm. Lahdessa palaa vuoden 2019 tasolle ja kasvaa sen jälkeen vuosittain 1,5%
- Keskustan viihtyisyys kasvaa
- Matalan kynnyksen liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksien saavutettavuus paranee
- Aktiivisesti osallistuvien asukkaiden määrä ja osallistumismahdollisuudet lisääntyvät

 Tavoitteet toteutuivat

 Tavoitteiden toteutuivat osittain

 Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Kehitämme keskustaa (Kymp)</p> 	<p>TAVOITE:</p> <ul style="list-style-type: none">- Keskustavision hyväksyminen.- keskustavision toimenpideohjelman laadinta.	<ul style="list-style-type: none">- Keskustavision hyväksyty poliittisesti, kyllä/ei- Keskustavision toimenpideohjelma valmis, kyllä/ei	<p>Päätöksenteko Toteutusohjelman taloudellinen riski. Toimintaympäristön muutos.</p>	<p>Keskustavision 2040 valmistunut ja hyväksytty yksimielisesti kaikissa poliittisissa päätöksentekokoelmissä</p> <ul style="list-style-type: none">- Kaupunkiympäristölautakunnassa 20.4.- Kaupunginhallituksessa 13.5.- Kaupunginvaltuustossa 20.5. <p>Vision toimenpideohjelma on valmistelussa Keskustavision liittyviä kokeiluja käynnissä kesän 2024 aikana n. 5 kpl</p> <ul style="list-style-type: none">- Hämeenkadun Kesäkatu - viihtyisyys, uudet toimintamallit, yritysyhteistyö- Lahen Lava - elävyys, asukkaiden ja yhteisöjen aktivointi- Luontokohteita tuotu keskustaan 3 kpl - viihtyisyys, luontoyhteys, pölyttäjät- Suojatiekokeilu Aleksanterinkaulla - sujuvat kävelyreitit

- **Tavoitteet toteutuivat**
- **Tavoitteiden toteutuivat osittain**
- **Tavoitteet eivät toteutuneet**

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Edistämme monitoimiareenan toteutusta (Kymp)</p> 	<p>TAVOITE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kartoitetaan paikka uudelle monitoimiareenalle yhteistyössä toimijoiden kanssa. - Edistetään hankkeen kaavoittamista ja kaupungin osuuden toteuttamista (uimahalli) ilman kaupungin suoria investointeja. - Käynnistetään investorikartoitus yhdessä toimijoiden kanssa. Yhteistyössä LADEC. 	<p>Areenan paikan lukitseminen, kyllä/ei</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaavaselvitykset käynnistetty, kyllä/ei 	<p>Yhteisen näkemyksen löytäminen hankkeelle ja sen sijainnille mahdollisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Ulkopuolisen investorin löytäminen. Toimintaympäristön muutos</p> <p>Taloudellinen riski</p> <p>Riski, ettei hanke toteudu aiotulla tavalla lainkaan, vaan ratkaisu areenatarpeeseen löytyy muulla keinolla.</p>	<p>Areenan vaihtoehtokartoitus ja mahdutustarkastelu laadittu. Konsultti hankkeen toteutusedellytysten laadinta varten selvityksessä.</p> <p>Radanvarren kehitysvision laatiminen on asemakaavoituksen työohjelmassa 2024. Kaava ja sen edellyttämät selvitykset käynnistetään vasta kokonaiskuvan kirkastuttua.</p> <p>Asia liittyy laajempaan kokonaisuuteen ja saattaa ratketa muutenkin kuin uuden areenan asemakaavoituksen kautta. Parhailaan ollaan tutkimassa Urheilukeskuksen toiminnallisia mahdollisuuksia laajemminkin. Meneillään on monitoimiareenahankkeen ja jäähallin perusparannushankkeen vertailut.</p>
<p>Vauhditamme hotelli-investointeja (Kymp)</p> 	<p>LÄHTÖ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lahdesta puuttuu hotellikapasiteettia erityisesti keskilaadukkaan ja korkean palvelutason hotelleista. <p>TAVOITE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Käynnistetään vuoden 2023 aikana laaditun hotelliselvityksen pohjalta vetovoimaisimman sijainnin kartoitus ja tutkitaan kaavalliset edellytykset hotellin toteuttamiselle kyseiselle sijainnille. - Käynnistetään operaattori ja investorikartoitus. Yhteistyössä LADEC. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hotellin toteuttamisen kaavallisten ja rakenteellisten reunaehtojen selvitys kyseiselle sijainnille laadittu, kyllä/ei - Operaattori- ja investorikartoitus laadittu, kyllä/ei 	<p>Yleinen mielipide</p> <p>Valitukset, päätöksenteko.</p> <p>Operaattorin ja investorin löytäminen</p> <p>Majoitusmarkkinan/toimintaympäristön muutos (airbnb)</p> <p>Taloudellinen riski</p>	<p>Hotelliasemakaava vuoden 2024 kaavoitusohjelmassa, tullut vireille kaavoituskatsauksen myötä 6.3.2024.. Keskustelu hankkeen toteutusmahdollisuuksista alkanut. Kaavan laatiminen ja asukasvuorovaikutus alkaa keskustavisiopäätöksen jälkeen.</p> <p>Hotellikapasiteetin kasvattaminen saattaa ratketa muullakin tavalla kuin tämän asemakaavan kautta. Työ on edelleen kaavoituksen työohjelmassa 2025 otsikolla Alatorin kehittäminen ja se on osa Keskustavision kärkihanketta 2025 Kauppatorin kehittäminen.</p>

KYMP

Hyvinvoiva Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

	Liikunnallisen elämäntavan edistäminen
	Dialogitaitojen laajentaminen kuntalaisille
	Kunnossapitokalusto Lahden karttapalveluun
	Katu- ja kaupunkivihreän laajempi huomioiminen suunnittelussa ja infran rakentamisessa

Tukee strategian tavoitteita:

- Lahtelaiset ovat terveempiä ja liikkuvat enemmän
- Lähiluonnon virkistyskäyttömahdollisuudet kasvavat
- Matalan kynnyksen liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksien saavutettavuus paranee
- Lasten ja nuorten terveelliset elintavat, turvallisuuden ja osallisuuden kokemukset sekä koettu hyvinvointi paranevat
- Päihteidenkäyttö vähenee

Hyvinvoiva Lahti

Tavoitteet toteutuivat

Tavoitteiden toteutuivat osittain

Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Liikunnallisen elämäntavan edistäminen (Koha + kymp + sivi)</p> 	<p>LÄHTÖ: - Lahdessa on erinomaiset mahdollisuudet liikkua ja harrastaa monipuolisesti.</p> <p>TAVOITE: - Edistetään konkreettisin askelin liikunnallista elämäntapaa lapsista ikäihmisiin. Arkiliikunta lisääntyy. Suomen hallituksen Suomi liikkeelle ohjelmasta haetaan vauhtia varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen liikuntakasvatusohjelmiin.</p>	<p>Kouluterveyskysely</p> <ul style="list-style-type: none">- Liikkumisohjelma valmiina, kyllä/ei-Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus, %- Kestävien kulkumuotojen kulkutapaosuus, %	<p>Suurin riski on ihmisten asenne. Motivaation synnyttäminen liikunnallisen elämäntapaan on suuri haaste.</p>	<p>KYMP: Toimenpidettä edistää KELPO-hanke sekä SUMP. SUMP hyväksytty 9.12.2024 kaupunginvaltuustossa. Sisältää myös priorisoinnin joka ohjaa toimenpidekokonaisuuksien painotuksia valtuustokausittain. KELPON toimenpiteet koulu- ja opiskelumatkojen osalta etenevät. Kyselyt ja olosuhdekartoitukset tehty syys-lokakuussa 2024. Kyselyissä kartoitettiin mm. kulkutapaa koulumatkalla. Kevään 2025 aikana koulukohtaiset pilotit. Liikkumisohjelmat valmistunee syysyksi 2025.</p> <p>KOHA:</p> <ul style="list-style-type: none">- Kestävän liikkumisen vuoden tukihankkeelle saatu 2/2024 ulkopuolista rahoitusta 150 000€ (Kestävän liikenteen pilotit Päijät-Hämeessä, KELPO),- KELPO-hankkeen projektipäällikkö aloittanut 4/2024, mikä vahvistaa ympäristökehityksen liikenneasiantuntemuksen henkilöstöresurssia 2htv.- KELPO-hankkeessa yhteistyö aloitettu valittujen kumppanioppilaitosten (3kpl) kanssa liittyen kestäväan koulumatkaliikkkumiseen- Kaupunkimission rahoittamassa Sycla-hankkeessa edistetty työmatkapyöräilyä- ja kävelyä: kuudessa case organisaatiossa on tunnistettu ja pilotoitu toimia, joilla työnantajat voivat edistää työntekijöiden kävelyä ja pyöräilyä. Vuonna 2025 toimia päästään skaalaamaan muihin organisaatioihin.- Kestävien kulkumuotojen kulkutapaosuus on 41 % (tavoite >50% 2030 mennessä) <p>SIVI: Tarjottu mahdollisuuksia eri-ikäisten liikuntaan. Taloyhtiöliikunta ja lapsi-aikuinen liikuntakurssit aloitettu Wellamo-opistossa. Liikuntapaikkasuunnitelma on valmis. Liikunnallisen elämäntavan rahoitusta haettiin opetus- ja kulttuuriministeriöstä. Liikuntapalvelut ja perusopetus saivat rahoituksen Lahden move-polun kehittämishankkeelle, jonka tavoitteena on kehittää malli move-testitulosten hyödyntämiseksi ja vähän liikkuvien lasten ja heidän perheiden tueksi.</p>

Hyvinvoiva Lahti

Tavoitteet toteutuivat

Tavoitteiden toteutuivat osittain

Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Dialogitaitojen laajentaminen kuntalaisille (Koha, kymp, sivi)</p> 	<p>TAVOITE: - Kaupungin dialogiosaamisen (esim. erätauko, skidialogi) laajentaminen kuntalaisille eri kohderyhmille. - Osallisuuden kokemus kasvaa, ”tulen kuulluksi & tulen nähdyksi” - Rakentava keskustelu lisääntyy - Ihmiset tietävät milloin on oikea hetki vaikuttaa ja päätöksenteon prosessi aukeaa ymmärrettävästi.</p>	<p>Koulutuksiin/webinaareihin osallistuneet - Ohjevideoiden katsomiskerrat - Dialogeihin osallistuneiden lkm.</p>	<p>Haasteena saada kuntalaiset osallistumaan. Päätöksenteon prosessit ovat vieraita. Ei tiedetä milloin on oikea hetki vaikuttaa.</p>	<p>Hyvin sanottu –festivaali toteutui suunnitellusti. Keskusteluaiheita ja niitä tuottavia tahoja ilmoittautui riittävästi. Tapahtuman lanseeraustilaisuus toteutui suunnitellusti. Samaan tilaisuuteen yhdistettiin myös muita keskusteluja, osun toiveiden mukaisesti. Tapahtuman julkisten keskustelujen yleisömäärä jäi odotettua pienemmäksi, mutta sisällön puolesta tapahtuma täytti kaikki odotukset.</p> <p>Erätauko-menetelmää käytettiin muun muassa Ranta-Kartanon asuntosäätiön asukkaiden kuulemisessa, jossa oli tarpeellista sovittaa ristiriitoja. Sovellamme dialogitaitoja kaikissa asukastilaisuuksissa. Kymppin päivitettyä osallisuusmallia esitelty organisaation sisällä.</p> <p>Järjestelmällinen palautteen kerääminen vertailukelpoisilla mittareilla on pysyvä toimintatapa. vuoden -24 suositteluindeksin nps-arvo tilaisuuksille on 66, eli erinomainen. "Päysin halutessani esittämään ajatukseni ja mielipiteeni" 4,4 asteikolla 1-5.</p> <p>Syksyllä otettiin käyttöön uusi osallisuusalusta Omalahdi, mikä mahdollistaa keskustelun ja vuorovaikutuksen. Kieliversiot lisäävät saavutettavuutta. Digitaalisen alustan toivotaan houkuttelevan vaikeasti tavoitettavia ryhmiä, kuten nuoret ja maahanmuuttajat.</p> <p>Keskustavisiio2024 työssä onnistuttiin asettamaan yhdessä tavoitteet, lisäten ymmärrystä eri näkökulmista. Vanhan raviradan ja skeittiparkin ideoimisessa tehtiin kaupunkisuunnittelun osallistavia menetelmiä tutuksi uusille yleisöille.</p> <p>Kirjasto järjesti kuntalaisille vuonna 2024 kolme erätaukokeskustelua, joihin osallistui 27 henkilöä ja henkilöstölle yhden. Lisäksi kirjastoverkkopäätöksen pohjaksi järjestettiin kolme asukasiltaa erätaukokonseptia hyödyntäen.</p> <p>Perusopetuksessa toteutettiin opetushenkilöstön ja hallinnon henkilöstön Erätauko- ja Skidialogi-fasilitaattorikoulutus (osallistujia yht 44 hlöä)</p> <p>Perusopetuksessa järjestettiin neljä alueellista Skidialogia, joihin osallistui oppilaita kaikilta kouluilta. Mukana dialogeissa oli lasten ja nuorten (60) parissa toimivia aikuisia (21).</p> <p>Keväällä 2024 kaikilla peruskouluilla käytiin Puhelimet pois koulusta -valtuustoaloitteeseen ja sen toimenpiteisiin liittyvät järjestyssääntödialogit, joihin osallistui oppilaita, koulun henkilöstöä ja huoltajia (vanhempainyhdistykset).</p> <p>Perusopetuksen opetushenkilöstö (n. 900 henkeä) on osallistunut helmikuussa ja elokuussa</p>

Hyvinvoiva Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
Kunnossapitoluokan karttapalveluun (kymp) 	TAVOITE: - Karttapalvelussa on katujen kunnossapitoluokat. - Karttapalvelussa on katujen kunnossapitoluokkien lisäksi kunnossapitoluokkia (pienellä viiveellä) omalla tasollaan (mm. lumenpoisto, liukkaudentorjunta, hiekanpoisto, nurmenleikkaus).	Koneseurantatieto on saatu nostettua Lahden karttapalveluun 31.12.2024 mennessä, kyllä/ei	Koneseurantatieto perustuu puhelimen gps-tarkkuuteen. Tieto ei tule olemaan kaikissa tilanteissa tarkkaa eikä tiedosta voi toistaiseksi tarkasti sanoa, auraako kalusto kevytväylää vai ajorataa. Kartalla näkyvän työlaji määräytyy sen mukaan, mikä työlaji koneen kuljettajalla on puhelinaplikaatiossa päällä.	Talvikunnossapitoluokan (lumen- ja sohjonpoisto & liukkaudentorjunta) liikkuminen on kuvattu Lahden karttapalvelussa värikoodatuin viivoin. Kaluston liikkeitä julkaistiin karttapalvelussa marraskuussa 2024. Hiekanpoistoon liittyvä koneseurantadata sekä toisaalta nurmenleikkaukseenliittyvä data saadaan karttapalveluun keväällä/kesällä 2025, kun ko. työvaiheita seuravan kerran toteutetaan.
Katu- ja kaupunkivihreän laajempi huomioiminen suunnittelussa ja infran rakentamisessa (kymp) 	TAVOITE: - Tavoitteena on nostaa katuvihreän huomioonottamisen tasoa suunnittelussa viheralueohjelman sekä katupuulinjauksen ja muiden ohjelmien linjausten mukaisesti.	Linjausten suositusten mukaisten suunnitelmien valmistuminen, kyllä/ei	Kustannusvaikutuksista ja tilantarpeesta syntyvä keskustelu, esimerkiksi autoliikenteen tilan väheneminen	Viheralueohjelma on valmistunut ja hyväksytty, valtuuston päätös 9.12.2024. Kaupunkipuulinjaus on valmistunut ja hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 13.11.2024.

KYMP

Houkutteleva työyhteisö Lahti

- Tavoitteet toteutuivat
- Tavoitteiden toteutuivat osittain
- Tavoitteet eivät toteutuneet

	Kirkastamme kaupungin arvot
	Vahvistamme yhteisöllisyyttä läpileikkaavalla ja laadukkaalla vuorovaikutuksella
	Työhyvinvointia edistävät hyvät käytännöt ovat käytössä kaikissa yksiköissä
	Valmentavan johtamisen työkalut ovat laajassa käytössä esihenkilöillä

Tukee strategian tavoitteita:

- Lahden maine hyvänä työnantajana vahvistuu
- Kaupungin henkilöstön työhyvinvointi parantuu

Houkutteleva työyhteisö Lahti

 Tavoitteet toteutuivat

 Tavoitteiden toteutuivat osittain

 Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Kirkastamme kaupungin arvot (Koha + kymp + sivi)</p> 	<p>LÄHTÖ: - Arvoja ei ole käsitelty organisaatiotasolla vuosiin. Henkilöstössä on ehtinyt tapahtua paljon muutoksia. TAVOITE: - Kirkastaa kaupungin arvot uuden kaupunginjohtajan johdolla yhdessä henkilöstön kanssa. - Vahvistaa työkuultuuriin perustaa ja yhdistää työyhteisöjä.</p>	<p>Arvojen käsittelyyn osallistuvien määrä - Prosessi toteutettu, kyllä/ei</p>	<p>Riittävä määrä henkilöstöä ei osallistu arvotyöskentelyyn. Avainhenkilöiden poistuminen.</p>	<p>Arvotyöskentelyä varten laadittiin ja jaettiin ohjeet koko kaupunkiorganisaatiolle. Kuvasimme myös videon kaupunginjohtajan kanssa kannustukseksi työyhteisöille. Arvokeskustelua käyty johdon seminaarissa 30.1.</p> <p>Perusopetuksen hallinto ja rehtorit käyneet arvokeskustelun. Opetushenkilöstön arvokeskustelut toteutettiin elokuun 2024 loppuun mennessä.</p> <p>Teatterissa on käyty arvokeskustelu ja valmisteltu strategisia tavoitteita sen pohjalta. Kaikissa sivistyksen palveluyksiköiden johtoryhmissä käytiin arvokeskustelu.</p> <p>Arvojen käsittelyyn osallistui yli 500 työntekijää. Arvoprosessin päätöstilaisuus järjestettiin kaupungintalolla loppuvuodesta 2024 pääpuhuja Esa Saarinen.</p> <p>Prosessiin saatiin todella laaja joukko yksiköitä ja työntekijöitä mukaan ja lopputuotoksena on luonnos arvojen sanoituksiksi.</p>
<p>Vahvistamme yhteisöllisyyttä läpileikkaavalla ja laadukkaalla vuorovaikutuksella (Koha + kymp + sivi)</p> 	<p>TAVOITE: - Tukea toimivan vuorovaikutusilmapiirin syntyä, jonka lopputuloksena on uskaltava, kehitys- ja kokeilumyönteinen työyhteisö. - Tavoitteena uudistaa kokouskäytänteitä ja tarjota kattavasti koulutusta tehokkain sekä vuorovaikutuksellisiin kokouksiin (myös hybridi). - Tavoitteena myös vahvistaa dialogista työtettä, jossa kaikilla on mahdollisuus tulla kuulluksi, nähdyksi ja kohdatuksi.</p>	<p>TYHY-kysely: - Tieto kulkee hyvin työyhteisössämme, kehitämme yhdessä uusia toimintatapoja</p>	<p>- Koulutuksiin ei osallistu riittävästi henkilöstöä ja kehittämisote jää vajaaksi.</p>	<p>Tieto kulkee hyvin työyhteisössämme 2/24 3,39 Kehitämme yhdessä uusia toimintatapoja 2/24 3,69</p> <p>Kevään 2024 aikana havaintoja on kerätty liikuntapalveluiden perusopetuksen hallinnon, asemakaavatiimin ja kehityspalveluiden kokouksista.</p> <p>Syksyn ja loppuvuoden aikana toteutettiin 2x3 moduulin koulutussarja, joihin osallistui yhteensä yli 35 henkilöä. Lisäksi on sovittu, että kaikki rehtorit koulutetaan kevään 2025 aikana. Koulutukset ovat olleet menestys ja NPS indeksi on ollut yli 80.</p> <p>Asemakaavayksikkö on ottanut käyttöön yhteistoiminnalliset kokouskäytännöt. Toiminnan kehittämistä ja laadun parantamista tehdään yhteistoiminnallisesti tiimeissä.</p> <p>Valmentavan johtamisen koulutukset käynnistetty koko kaupunkisuunnittelun vastuualueen tasolla.</p> <p>Sivistyksen johto suhtautuu vuorovaikutuskoulutukseen kannustavasti. Perusopetuksessa opetushenkilöstöä ja hallinnon henkilöstöä on osallistunut dialogikoulutuksiin.</p>

Houkutteleva työyhteisö Lahti

Tavoitteet toteutuivat

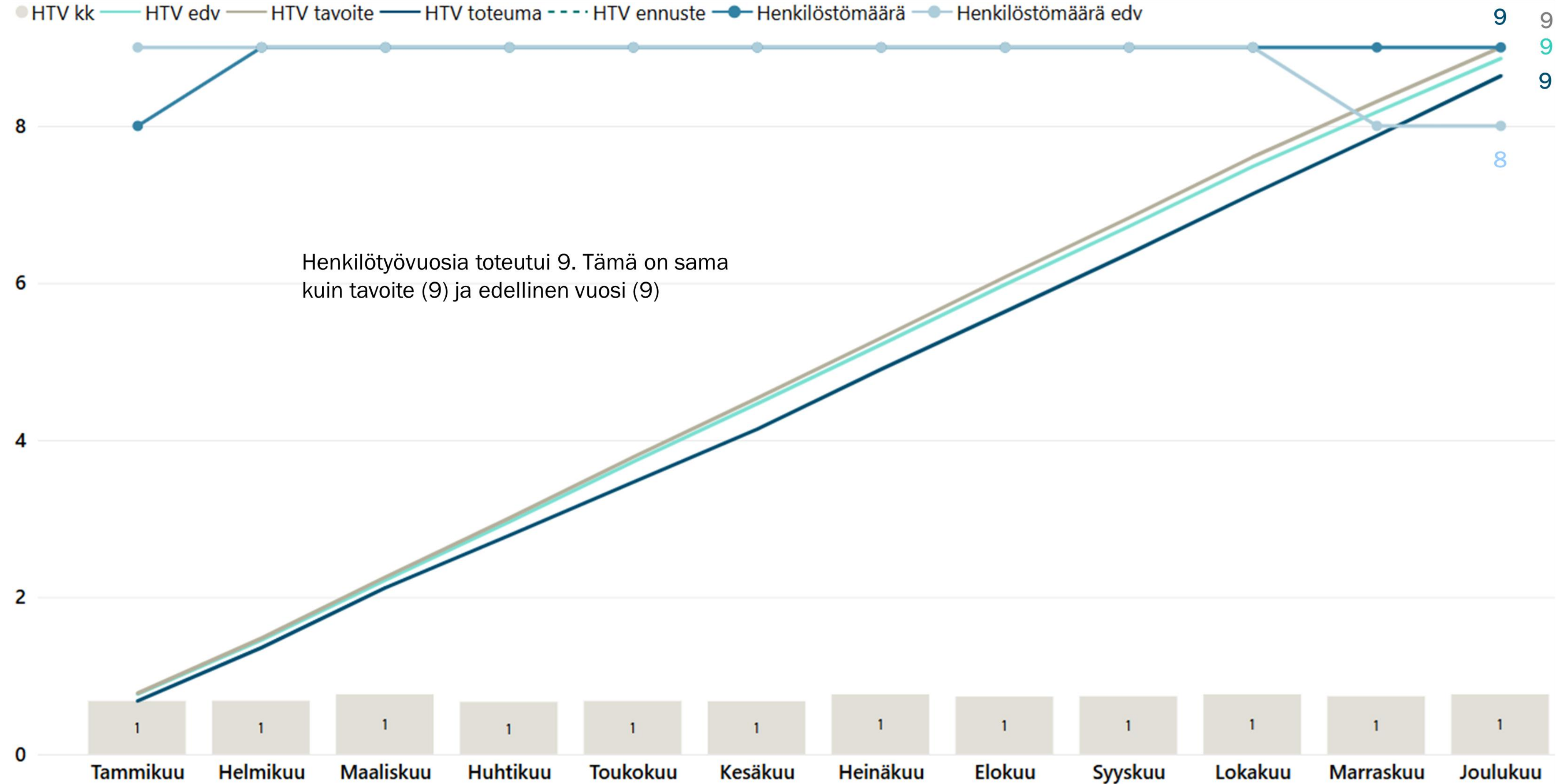
Tavoitteiden toteutuivat osittain

Tavoitteet eivät toteutuneet

TOIMENPITEET	LÄHTÖ / TAVOITETASO	MITTARI	TUNNISTETUT RISKIT	TEHDYT TOIMENPITEET ja MITTARIEN ARVOT
<p>Valmentavan johtamisen työkalut ovat laajassa käytössä esihenkilöillä (Koha + kymp + sivi)</p> 	<p>LÄHTÖ: - Esihenkilöt ovat käyneet valmentavan johtamisen koulutukset vuonna 2023. TAVOITE: - Valmentavan johtamisen periaatteet ovat läsnä päivittäisessä johtamisessa.</p>	<p>Työhyvinvointikyselyn esihenkilö osiot.</p>	<p>Valmennuksen opit pikkuhiljaa unohtunut ja niiden käyttöönotto vaikeutuu jatkuvasti ajan myötä.</p>	<p>On järjestetty valmentavan johtamisen kertauskoulutusta ja verkostoitumismahdollisuuksia (yht. 4 tilaisuutta). Esihenkilökirjeissä julkaistiin vuoden aikana 16 lyhyttä videota valmentavan johtamisen teemoista. Tyhykyselyn esihenkilöosion ka 2024: 3,76 (2022: 3,79) Tuki ja mahdollistaa työssä onnistumiseni: 3,83 (3,88) Esihenkilöni kuuntelee minua: 4,01 (4,05) Palautteen anto: 3,61 (3,64) Esihenkilöni puuttuu rohkeasti epäkohtiin: 3,56 (3,60) Kannustus kokeilemaan: 3,77 (3,79)</p>
<p>Työhyvinvointia edistävät hyvät käytännöt ovat käytössä kaikissa yksiköissä (Koha + kymp + sivi)</p> 	<p>LÄHTÖ: - TYHY-kyselyjen vastausprosentti on alhainen eikä tuloksia käsitellä systemaattisesti. TAVOITE: - Kaikkien työntekijöiden kanssa käydään kehityskeskustelut sekä työhyvinvointikyselyiden pohjalta luodaan tavoitteet yksikön työhyvinvoinnin edistämiseksi.</p>	<p>Tyhykyselyn vastaus-% (Tavoite 70%) Kehityskeskustelut käyty (Tavoite 100%) Henkilökohtainen palkitseminen käytössä, kyllä/ei</p>	<p>Onko rohkeutta ja taitoa puuttua epäkohtiin ja saada työyhteisöt sitoutumaan.</p>	<p>Työhyvinvointikyselyn vastausprosentit olivat henkilöstö 67 % ja esihenkilöt 87 %. Kokonaisuutena tavoite (70 %) toteutui. Tulokset on käsitelty ja pulssikysely toteutettu lokakuussa 2024. Kehityskeskusteluiden ohjeet ja lomake on uudistettu ja uudistuksista on viestitty ja muistutettu keskusteluiden käymisestä. Tyhykyselyssä henkilöstöstä 21 % ja esihenkilöistä 10 % vastasi, että kehityskeskustelua ei ole käyty viimeisen vuoden aikana. Tavoite 100 % ei toteutunut. Henkilökohtainen palkitseminen on käytössä</p> <p>Sivi: Työhyvinvointikyselyn tulokset on käyty läpi lähes kaikissa palveluyksiköissä. Kehityskeskustelut suurimmaksi osaksi käyty.</p> <p>KYMP: Työhyvinvointikyselyn tulokset käyty vastualueen työpaikkakokouksessa läpi ja valittu kehittämiskohteet. Kehittämiskohteiden vastuut jaettu ja aikataulutettu.</p>

Henkilöstön toteuman seuranta, henkilötyövuodet

Raportin sanastositteet

Kuvioissa ja strategiataulukoissa käytetyt lyhenteet

- **KS** = alkuperäinen toimitelimen vahvistama käyttösuunnitelma
- **KS+LTA:t** = voimassa oleva käyttösuunnitelma
- **ENN** = koko vuoden ennuste toteumasta
- **Poikkeama** = ennusteen poikkeama voimassa olevaan käyttösuunnitelmaan
- **KOHA** = konsernihallinnon palvelualue
- **SIVI** = sivistyksen palvelualue
- **KYMP** = kaupunkiympäristön palvelualue
- **OSBU** = osallistuva budjetoiti, asukkaat mukana suunnittelemassa ja päättämässä taloutta koskevista asioista

Talous

- **Toimintatuotot** = toiminnasta saadut myynti-, maksu-, vuokra- ja muut tuotot sekä saadut tuet ja avustukset
- **Toimintakulut** = toiminnasta aiheutuneet henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, vuokratulot sekä muut toimintakulut
- **Toimintakate** = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakatteeseen lasketaan mukaan valmistus omaan käyttöön -tuloutuserä
- **Vuosikate** = toimintakatteeseen lisätään verorahoitus sekä rahoituserät, tunnusluku kuvaa poistojen kattamiseen käytettävissä olevaa määrärahaa
- **Tilikauden tulos** = kuvaa tilikauden aikaista taloudellista tulosta
- **Ylijäämää taseessa** = aikaisempien vuosien ylijäämä + ennustettu yli-/alijäämä
- **Sitovuustaso** = kaupunginvaltuustoon nähden sitova organisaatiotasotai muu osakokonaisuus

Henkilöstö

- **Henkilötyövuosi (HTV)** = palkallinen henkilöstöresurssi, jossa on vähennetty palkattomat poissaolot ja osa-aikaisuudet
- **Henkilöstömäärä** = palvelussuhteessa olevien yksittäisten henkilöiden määrä kuukauden viimeisenä päivänä
- **Terveysperusteiset poissaolot / HTV** = terveysperusteisten poissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden
- Liitteissä on kuvattuna henkilöstön tunnusluvut kumulatiivisena kertymänä